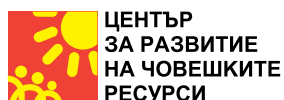

Брой 11, 2011 година

ИНФОБЮЛЕТИН

ИНФОРМАЦИОННО ИЗДАНИЕ

eTwinning работи за бъдещето

Съвместна конференция на eTwinning и Европейската училищна мрежа 16 – 17 ноември 2011

Тридесет министерства на образованието чрез своята обща Европейска училищна мрежа (EUROPEAN SCHOOLNET) поставиха специален акцент върху дейност eTwinning, като свързаха срещата EMINENT (Experts Meeting in Education Networking) с насочената към европейските образователни власти конференция на eTwinning. Събитието се проведе в Генуа, Италия, на 16 и 17 ноември 2011 г.

Център за развитие на човешките ресурси

1000 София | ул. Граф Игнатиев 15, ет. 3 | тел. (+359 2) 915 50 10 | факс: (+ 359 2) 915 50 49 | hrdc@hrdc.bg, www.hrdc.bg

Приемно време на Център за развитие на човешките ресурси: вторник и четвъртък от 14.00 ч. до 17.00 ч.

Адам (Adam) – европейска база данни за проекти по секторна програма “Леонардо да Винчи”
<http://www.adam-europe.eu/adam/homepageView.htm>

Eve – база данни за проекти по европейските образователни програми: “Учене през целия живот”, “Култура” и “Спорт”
<http://ec.europa.eu/eve>

EST – европейска база данни за проекти по дейност “Партньорства” на секторните програми: “Коменски”, “Леонардо да Винчи” и “Грюндвиг”
www.europeansharedtreasure.eu

Евридика (Eurydice) – европейска мрежа, която предоставя информация за актуални развития в образователните системи на европейските страни
http://eacea.ec.europa.eu/education/eurydice/index_en.php

Рефернет (ReferNet) – европейска информационна мрежа, предоставяща информация за системите за професионално образование и обучение на 29 европейски страни
<http://www.cedefop.europa.eu/EN/about-cedefop/networks/refernet>

Център за развитие на човешките ресурси е сертифициран по стандарт ISO 9001:2008

Андрула Василиу, комисар по образование, младеж, култура и изследвания на Европейската комисия отпрати видеоприветствие към участниците. Тя посочи, че eTwinning е отражение на европейската визия за образованието. Дейността е пораснала до една от най-големите дейности на европейската образователна програма „Учене през целия живот“. Хиляди учители са регистрирани в електронната платформа и усъвършенстват своята работа чрез намиране на по-привлекателни методи на преподаване. Променено е ежедневието на учителите, на живота в училището. Благодарение на дейността ученето става все по-интересно и по-мотивиращо. Комисар Василиу отпрати благодарност към eTwinning, както и към европейската училищна мрежа European Schoolnet, към Националните и Централното звено за координация, които поддържат дейността актуална и достъпна и са посветили работата си за утвърждаването на тази платформа. Комисар Василиу обобщи, че eTwinning е не само успешна история, а гледа напред и работи за повишаване на качеството на образованието. eTwinning работи за бъдещето.

Тази съвместна конференция беше прекрасна възможност големият принос на eTwinning към повишаване качеството на европейското образование да бъде представен пред 350 политици. Публиката беше съставена от различни участници в образователния процес, включително министри на образованието, представители на европейските институции, на местни и регионални образователни власти, учители, училищни инспектори, обучители на учители, членове на Националните звена за координация и на Централното звено за координация на дейност eTwinning. Както пленарните сесии, така и проведените заседания на работните групи бяха динамични и продуктивни. В края на събитието гостите посетиха и годишното италианско изложение ABCD, посветено на образованието.

Индивидуална ученическа мобилност

От 2012 година България започва работа и по новата дейност по програма „Коменски“ - Индивидуална ученическа мобилност

Дейността предоставя на учениците от горния курс в общообразователните училища възможността да проведат от 3 до 10 месеца от своето обучение в приемно училище и приемно семейство в друга европейска страна. Ученическа мобилност се организира между училища, които **участват**, или **са участвали**, в съвместно Многостранно или Двустранно училищно партньорство по секторна програма „Коменски“.

Целта на дейността е да предостави на учениците европейски образователен **опит**, да развие тяхното разбиране за **многообразието** на европейските езици и култури и да им помогне да придобият **компетенции**, необходими за личностното им развитие. Тази дейност е и ценен **международен педагогически опит** за учителите, които участват в организацията и осъществяването на мобилността. Дейността се стреми да утвърждава **устойчиво сътрудничество** между участващите училища, да им позволява да **признават** учебния материал, изучаван в партньорското училище, и да укрепва **европейските измерения** в училищното образование.

Участници За участие в дейността кандидатстват средни училища, които работят или са работили по Многостранно или Двустранно училищно партньорство, секторна програма „Коменски“. Учениците, бъдещи участници в мобилността, трябва да са навършили 16 години към датата на заминаването и да са записани като редовни ученици в Изпращащото училище. Реципрочен обмен на ученици между училищата (приемните семейства) се насърчава, но не е задължителен.

Очакван ефект Очаква се Индивидуалната ученическа мобилност по програма „Коменски“ да има следния ефект:

- да се даде възможност на ученици от средното училище да прекарат между 3 и 10 месеца в приемащо училище и приемно семейство в чужбина;
- да се предложи европейско учебно преживяване на учениците, да се разгърне тяхното разбиране за разнообразието на европейските култури и езици и да им се помогне да придобият компетенции, необходими за личностното им израстване;
- да се предостави ценно педагогическо преживяване на учителите, които участват в организирането и изпълнението на мобилността;
- да се подпомогне изграждането на устойчиво сътрудничество между участващите училища;
- да се насърчат училищата да признават периодите на обучение в партньорски училища в чужбина;
- да се даде възможност на училищата да получат информация за учебните програми и системите за оценяване в партньорските държави;
- да се развият личностните и езикови компетенции на учениците;
- да се изгражда у младите хора готовност да контактуват и да се справят безпроблемно в чуждозикова и непозната културна среда

Правила за кандидатстване

Кой може да кандидатства?

- Средни училища, които участват или са участвали в Училищно партньорство по секторна програма „Коменски“;
- Училища участници в едно и също партньорство (Многостранно или Двустранно) по програма „Коменски“;
- Участниците в мобилността трябва да са навършили 16 години към датата на заминаването и да са записани като редовни ученици в Изпращащото училище;
- Реципрочният обмен на ученици между училищата/Приемните семейства се насърчава, но не е задължителен.

Какво покрива финансирането

- Одобреното Изпращащо училище получава финансиране от бюджета на Националната си агенция. Изпращащото училище отговаря за управлението и разпределянето на средствата. Финансовата подкрепа покрива следните разходи:
- Еднократна сума за администриране на дейността от Изпращащото училище;
- Еднократна сума за администриране на дейността от Приемащото училище;
- Еднократна сума за езиковата подготовка на учениците, участващи в мобилността;
- Месечна издръжка за учениците, участващи в мобилността;
- Сума, отпускана на учениците еднократно, за покриване на пътните разходи за един двупосочен билет.

Как да кандидатстваме?

- Изпращащото училище кандидатства за финансиране към Националната агенция (НА) в собствената си страна;
- Кандидатурите се подават от Изпращащото училище до НА; Кандидатурите се изпращат в периода от 1 октомври до 1 декември, подкрепени и подписани от Приемащото училище/ училища;
- Цялата административна информация, свързана с дейността, може да бъде намерена в Ръководството по Програма „Учене през целия живот“, публикувано в Общата покана за кандидатстване на Европейската комisia за 2012 година Lifelong Learning Programme Guide (Официална покана за 2012 година, Стратегически приоритети, част I, част II A, част II B, извадки по дейности), както и в Ръководството към дейността;
- Едно училище може да изпраща ученици в повече от едно приемно училище. Приемното училище избира (според утвърдени правила) и подпомага приемните семейства.

Училищното настоятелство - партньор за качествено образование

Начално училище „Св. Софроний Врачански“, град Враца, е активно училище, което развива индивидуалността на децата, подкрепя новаторството, дава качествено образование и създава отговорни европейски граждани.

4

Ние осъзнаваме, че за постигане на поставените цели е необходимо партньорството с родителите. За подобряването на социалния диалог „семејство-училище“ важна роля играе

Училищното настоятелство

Възрожденската традиция за създаване на училищни настоятелства днес е придобила друг израз. Училищните настоятелства не са формални и не се създават само за да подпомагат училището финансово и материално.

Към НУ „Св. Софроний Врачански“ е регистрирано Училищно настоятелство по Закона за юридическите лица от 2001 год. То е фактор в партньорството семейство-училище за качествено образование, за израстване на детето като самостоятелна, мислеща и социално отговорна личност. В процеса на новите реалности всички ние – учители, ученици и родители – се учим – как да работим заедно, как да постигаме успехите си заедно.

Училищното настоятелство в партньорство с училището още през 2005 година кандидатства и реализира успешно проект: *„Европа в училище, училището ни в Европа“* по Програма 2005 в изпълнение на Комуникационната стратегия за присъединяване на България към ЕС. Чрез проекта организирахме *„Училище за родителите“*, проведохме Европейски уроци с деца и възрастни: *„Европейците, еднакви и различни“*; *„Обединена Европа и нейният ред, европейски символи“*; *„Права и задължения на европейския гражданин“*; *„Културно и природно наследство на обединена Европа“*.

Привлякохме институции (РИО - Враца, Търговско промишлена пала-

та - Враца, Областна администрация Враца, Община Враца, Евро-инфо център и др.), с които на кръгла маса обсъдихме следните актуални проблеми в образованието: *„Промени в образованието при настъпване на пълноправното ни членство в Европейския съюз“*; *„Ролята на институциите в процеса на присъединяването ни“*; *„Равен шанс за хората в неравностойно положение“*. Дейностите по проекта повишиха компетенциите на учениците, учителите и родителите за ЕС. Ролята на родителите беше изключително важна за разпространението на публичния ефект.

Проектната работа обединява усилията на училището с тези на Училищното настоятелство за подобряване на учебно-възпитателната среда, създава се позитивна атмосфера, в която всеки ученик да развива максимално своите потребности.

През 2006 год. Училищно настоятелство „Св. Софроний Врачански“ реализира още един проект - *„Около нас всичко е красиво“* - по програма на Общинския съвет „Фонд за подкрепа на малки граждански инициативи“. Със средства по проекта училищният двор се превърна в красиво място за почивка и игра.

Ефективното ни партньорство с Училищното настоятелство спечели доверието на РИО - Враца и когато беше открита процедурата за кандидатстване по програма „Коменски“ – Регионални партньорства, бяхме поканени за партньори на инспектората по проект *„Сътрудничество между образователните институции и родителите за осигуряване на качествено образование на учениците от началното училище“*, който се реализира в

партньорство с Румъния.

Приоритет в дейността на настоятелството е да бъдат обединени усилията на родителската общност с тази на държавните и общински институции в името на една обща цел - качествено образование на децата от НУ „Св. Софроний Врачански“. Целта е също приобщаване на родителите към образователно-възпитателния процес, повишаване на мотивацията и активността на родителите в сътрудничеството с училището.

В контекста на протичащите процеси на модернизация на образованието съвместните ни дейности са насочени към ученето на английски език и внедряването на ИКТ в началното училище и конкретно в НУ „Св. Софроний Врачански“.

Какво извършихме?

В началото на проекта проведохме *дискусия: „Зависимост между интересите на родителите и интересите на учениците от училище при избора на чужд език“*. Бурното навлизане на ИКТ във всички сфери на обществения живот и възможността за комуникация чрез тях предимно на английски език, както и наличието на англоезични и телевизионни програми и електронни игри, засилват мотивацията на родителите и учениците за избор на английски език.

Чрез *анкети* проучихме интереса на детето при изучаването на английския език и ролята на родителя при овладяването му. Резултатите показаха, че по-голяма част от родителите помагат на децата при подготовката им по английски език. В тази връзка организирахме и проведохме „Училище

за родителите" на тема: „Изучаване на английския език III – IV клас“. На родителите бяха дадени методически насоки, както и полезни съвети при работата им с децата по английски език.

На заседанията на Училищното настоятелство родителите се запознаваха редовно с дейностите по проекта, дискутираха се поставените теми, даваха се предложения. Излъчени бяха представители за участие в мобилности в Румъния /партньори по проекта/. Родителите се включиха в тренинг „Моего дете изучава чужд език“ и „Контрол на родителите при използване на компютър в домашна среда“, проведени в училище „Св. Василий“ гр. Пловдив по време на визитата. Опитът участниците споделиха на заседание на училищното настоятелство и на родителски срещи.

Втората година тематиката беше: „Внедряване на ИКТ в началното училище и сътрудничество с родителите при използването им от децата“. В тази връзка проведохме проучване върху контрола от страна на родителите при използване на компютри и Интернет пространство от малките ученици. В помощ на родители изготвихме брошури с полезни съвети за спазване на здравно-хигиенните норми при из-

ползване на компютъра от техните деца и безопасна работа в Интернет.

Интерактивната форма за работа с родители „Училище за родителите“ на тема: „Компютърът и моето дете“ дава необходимите компетенции на родителите за правилното социално и психическо развитие на децата при използването на ИКТ. Инициативата „Училище за родители“ стана традиция в НУ „Св. Софроний Врачански“, чрез него постигаме:

- синхронизиране изискванията на учители и родители в процеса на обучението и възпитанието на децата им;
- родителите получават нужните компетенции за психичното и физическото здраве на детето-ученик; за първите стъпки в чуждоезиковото обучение на техните деца; за учебната програма и методиката на преподаване; за интеграционните процеси в Европа и в света и др.;
- включване на семейството като активен партньор в ОВП;
- мотивираност и информираност на родителите;
- поставянето на вниманието на държавните органи актуални въпроси с остро социално звучене.

Значимостта на детето ученик

В новите условия на глобална икономика основна задача на образователната система е да създаде конкурентоспособни личности на българския и световния пазар. Най-важната задача на системата е успехът на личността, ето защо нейна главна ценност е детето ученик. Необходимо е да се осигури качествено образование, младият човек да има умения за работа и живот в новото информационно общество: компютърни умения, чужди езици, технологична култура и социални умения.

Всичко това поставя пред училището нови предизвикателства, създава необходимост от нови стратегии, които да отговарят на съвременните изисквания. Партньорството между НУ „Св. Софроний Врачански“ и Училищното настоятелство осигуряват просперитета на детската индивидуалност и влияе на нейния потенциал, прави училището желано за учениците и гарантира качествено образование.

Антоанета Сиракова
Директор на Начално училище
„Св. Софроний Врачански“ – Враца

ЕВРОПАС ЦЕНТЪР В ПОДКРЕПА НА ЕВРОПЕЙСКАТА МОБИЛНОСТ ЦЕНТЪР ЗА РАЗВИТИЕ НА ЧОВЕШКИТЕ РЕСУРСИ

Центърът за развитие на човешките ресурси е национален координатор на европейската инициатива Europass.

Europass обединява пет документа: Europass автобиография; Europass Езиков паспорт; Europass мобилност;

Europass приложение към сертификат; Europass приложението към диплома.

Europass помага да изразите своите способности, знания и квалификации, ясно и лесно по ефективен начин, разбираем в Европа.

Europass документите дават възможност на българските граждани да се движат свободно в рамките на Европейския съюз и да се включват активно в общоевропейския пазар на труда.

За повече информация: www.hrdc.bg

Кариерното образование от ранна възраст – възможности и предизвикателства за българското училище

6

На 08.11. 2011 в гр. София се проведе заключителна международна конференция на тема: “Кариерното образование в Югоизточна Европа – Инвестиция в младите хора за устойчиво икономическо развитие”. Събитието е част от националната кампания „Кариерното образование в България – гаранция за устойчиво икономическо развитие”, която се организира от Център за развитие на човешките ресурси в сътрудничество с Фондация “Бизнеса за образованието” и Джуниър Ачийвмънт – България.

Кампанията се проведе под формата на работни срещи в цялата страна, на които присъстваха директори на училища, учители, педагогически съветници, психолози, кариерни консултанти, представители на бизнеса и на местните власти. Участниците получиха информация за последните тенденции в областта на кариерното ориентиране на младите хора и поспециално относно приоритетните направления от страна на Европейската комисия по отношение на услугите за кариерно ориентиране на ниво училищно образование.

В рамките на Европа все по-голяма популярност набира понятието “умения за управление на кариерата”, които всеки европейски гражданин следва да притежава, за да е успешен в своята личностна, социална и профе-

сионална реализация. Образователните институции играят ключова роля в процеса на формиране на посочените умения от най-ранна възраст, които, според анализ на Европейската мрежа за политики в сферата на ориентирането през целия живот, ще се превърнат в част от европейската рамка на 8-те ключови компетенции.

По време на дискусиите в Пловдив, София, Видин и Варна участниците споделиха своя опит в работата с ученици и се обединиха около мнението, че голям процент от младите на всички нива на училищно образование се нуждаят от подкрепа (информация и ориентиране) при изграждането на представа за своя личностен и професионален път на развитие.

Кариерното ориентиране следва да започва от по-ранна възраст и в организирана педагогическа среда, защото в противен случай няма достатъчно време, за да бъдат изградени уменията за управление на кариерата. В най-ранните етапи на образование е необходимо акцентът да се постави върху осигуряване на добро самопознание за децата. Уникалността на всеки човек изисква наличието на разнообразни форми на ориентиране.

В хода на обсъжданията участниците подчертаха значението на учителите в изграждането на личностните умения на учениците. Активните учи-

тели мотивират учениците да учат и по този начин неформално съдействат за кариерното им ориентиране, насочвайки ги към определена научна област.

Всички предложения и препоръки относно развитието на училищното образование по посока осигуряване на качествено кариерно ориентиране на младите хора бяха насочени към вниманието на представители на националните власти и на екипа, участващ в изготвянето на новия Закон за училищно образование.

Международната конференция в София се организира в сътрудничество с Европейската фондация за обучение (ETF) и Европейската мрежа за ориентирането през целия живот (ELGPN).

Основната цел на събитието бе да предостави възможност за обмен на опит и добри практики по въпросите на кариерното ориентиране на младите хора, между страните от Югоизточна Европа (България, Албания, Босна и Херцеговина, Хърватска, Бившата югославска република Македония, Гърция, Кипър, Косово съгласно Резолюция 1244 на ООН, Черна гора, Сърбия, Румъния и Турция) и водещи по въпросите на кариерното ориентиране страни от Европейския съюз (Великобритания, Австрия, Германия, Холандия, Франция).

Основни лектори:

проф. Тони Уотс – основател и почетен председател на Националния институт за кариерно образование и консултиране, Великобритания. Проф. Уотс е автор на множество публикации по темата Кариерно ориентиране и развитие, участва в разработването на тематични доклади по темата за нуждите на Европейската комисия, ОИСР и други международни организации. Тема на неговата презентация: *Кариерното образование – Какво включва? Как може да се осъществи на практика? Какви са факторите за неговия успех?*

д-р Раймо Вуоринен – координатор на Европейската мрежа за подпомагане на политиките в сферата на ориентирането през целия живот, ELGPN. Д-р Вуоринен е и член на управителния съвет на Международната асоциация на образователно и професионално ориентиране – водеща организация в утвърждаване на стандартите за професията кариерен консултант. Тема на неговата презентация: *Развитие на умения за управление на кариерата – ключов приоритет на европейската политика в областта на ориентирането през целия живот.*

г-н Хелмут Зелот – старши експерт от Европейска фондация за обучение. Г-н Зелот е един от авторите на националния доклад за България по темата: Развитие на политиките за кариерно ориентиране, май 2007. Тема на неговата презентация: *Кариерното образование: ефективно и икономически целесъобразно решение за подобряване достъпа до кариерно ориентиране в Югоизточна Европа.*

Основни послания:

- Кариерното ориентиране следва да започва от най-ранна възраст и да бъде процес, вплетен в училищния живот.
- Кариерното ориентиране на младите хора изисква познаване на средата (училищна, семейна и социална), в която те се развиват.
- Най-добрите модели за кариерно ориентиране са тези, които се основават на обратната връзка от страна на целевите групи, към които са насочени.
- Младите хора в Европа се нуждаят от повече мотивация за самопознание, което да позволи правилния за тях избор на образователно и професионално развитие.
- Качествените услуги за кариерно ориентиране предполагат обмен на идеи както на регионално, така и на европейско ниво.

Ролята на Euroguidance България

7

През 2012г. Euroguidance България ще продължи да работи за подкрепа на кариерното ориентиране в училище. Нашите усилия ще бъдат в посока осигуряване на актуална литература по темата, организиране на обучителни семинари за кариерни консултанти и включване на учениците в целия процес.

В края на 2012 година планираме провеждането на международен семинар на тема: "Мотивация за Развитие – Превенция на безработицата сред младежите".

Образованието – „ЧОВЕШКО, ТВЪРДЕ ЧОВЕШКО ...“

Евелина Иванова-Варджийска

Преподавател по философия в 91 НЕГ „Проф. Константин Гълъбов“, София

Преподавател по методика в ПУ „Паисий Хилендарски“

Началото

През 90-те години на миналия век във Финландия стартира малък проект за подобряване на психологическия климат в училища, които се отличават с високо ниво на агресивност, несигурност и трудности в учебния процес. След внимателен подбор на подходящи методи и техники на обучение в резултат на анализ на ситуацията и след обучение на екип от треньори, в тези училища се провежда двудневна интервенция. В тези два дни не се осъществява обичайният „учебен процес“, а **цялата училищна общност**, ученици и учители като **равнопоставени** участници, се включва в разнообразни групови дейности, при които се редуват фази на действие и на рефлексия (action methods). Проведени са емпирични изследвания за въздействието на проекта, контролно (преди интервенцията) и шест месеца след това. Резултатите са впечатляващи – нараснало сътрудничество и сигурност в училище, по-честа употреба на екшън методи от страна на учителите, подобрена мотивация за учене на учениците. Като следствие от цялостно по-благоприятната атмосфера в училищата се отбелязва значително подобрене на академичните постижения на учениците.

Въз основа на тези първоначални резултати се разработват обучения за учители и родители. Натрупаният в тях опит е основа за създаване на европейски курс за обучение на учители на тема „Групова динамика и социални умения в класната стая“. Отличното качество и резултати го нареждат сред публикуваните добри практики на ЕС (European Success Stories 2008).

Това е предисторията на курса, в който имах удоволствието и честта да участвам в рамките на дейността за индивидуални преподавателски мобилности по програма „Коменски“. Поредното издание се провежда през месец март 2011 година в Италия, в градчето Гротиферата, близо до Рим.

Очаквания и действителност

Вероятно много учители са чували нещичко за т. нар. *групова динамика* и значението ѝ за процесите на преподаване и учене.

За мен, като преподавател не само в училище, но също и на студенти и разнообразни групи от възрастни в различни краткотрайни интензивни форми на обучения (поведенчески тренинг, обучения по интерактивна методика, проектен мениджмънт и „меки“ умения), тази тема не е нова. Познавам нейните теоретични основания и съм участвала в специални обучения за треньори. Но въпреки разбирането за важността на груповата динамика, никога досега не съм се чувствала сигурна **как точно** да я наблюдавам, анализирам и прилагам на практика така, че да се получи оптимално позитивно въздействие върху процесите на преподаване и учене. Затова заминах за Италия със значителни резерви, въпреки че безупречната предварителна организация на курса беше ясен оптимистичен сигнал и надежда за интензивна и конструктивна работа.

Действителността многократно надхвърли очакванията ми.

Курсът бе планиран и осъществен изключително професионално. Благодарение на подходящия подбор на участници от дванайсет (!) страни с различни образователни системи и преподаващи в различен тип училища (от детска градина до горен курс на обучение) стана възможно да се случи интензивен обмен на впечатления и преживявания, като по такъв начин в пълнота бе разгърнато европейското измерение на тази инициатива. Разнообразието на опита и предварителната подготовка на участниците даде възможност да се провери на практика валидността и приложимостта на включените в обучението методи, подходи и конкретни техники.

Концепцията на курса бе последователно изградена върху разнообразен и задълбочено рефлектиран личен опит, познаване на актуални теоретични разработки и релевантни емпирични изследвания. Програмата бе балансирана между многобройни и разнообразни форми на структуриран опит, съпроводени от фази на задълбочена групова и лична рефлексия. Теоретичните фази бяха кратки, премерени и много синтезирани, без да „натезават“ в общия баланс на програмата. Дългият работен ден бе изпълнен с много и продължителна лична активност, съпроводена от моменти на осмисляне, с интересни групови дейности и завършваше с изненадващата констатация, че едно толкова интензивно преживяване се оказва далеч не толкова уморително, колкото би могло да се очаква. Избраните методи на работа напълно съответстваха на целите на курса и допринесоха за формиране на нагласи и мотивация за практическо прилагане на наученото.

Специално внимание бих искала да отделя на високата квалификация, отлични преподавателски умения и забележителен личен ангажимент на учителя Ула Саломеки. Присъствието ѝ в групата беше много гъвкаво, автентично, непосредствено. Учителят демонстрира отлични умения за наблюдение и рефлексия, за фина настройка на предварителния план към особеностите на групата и конкретната ситуация. Особено силно впечатление ми направи **готовността ѝ да споделя** всичко - работни материали, личен опит, време, емоции (без характерната за някои треньори „професионалисти“ дистанция), за да могат участниците да бъдат максимално улеснени в прилагането на наученото в тяхната конкретна професионална и личностна ситуация. По такъв начин „класическият принцип“ за ролята на учителя като **модел на поведение** намери своето живо и убедително олицетворение.

Като цяло този обучителен курс се превърна за мен не само в изключително интензивно емоционално и човешко преживяване, но и в силен импулс за осъзнаване и осмисляне на основанията и ценностите в моята професионална практика, породил силна мотивация за промени - личностни, професионални и общностни.

За развенчаването на някои „митове“ в образованието

Не е възможно в една кратка публикация да опиша в пълнота програмата на това интензивно обучение.¹ Затова ще отбележа само някои акценти, които могат да се сторят изненадващи на някои от работещите в българския образователен контекст, тъй като опровергават широко разпространени „митологични“ схващания или разрешават някои, често привидни, дилеми.

Дилема 1: „Професионализъм“ или хуманизъм

Теза: Първо сме хора, а после учители и ученици

Автентичното присъствие на страните, въввлечени в обучителната ситуация, е рядкост в националната ни образователна среда. Редица предразсъдъци и неблагоприятни социални фактори възпрепятстват както учениците, така и учителите или родителите да участват пълноценно като личности в процеса на обучение, който е преди всичко процес на **общуване** и **споделяне**. Често несигурността се крие под маската на стерилна дистанцираност или хладен „професионализъм“. Тежката институционалност в образованието често принуждава учители и ученици да „жонглират“ с различни „идентичности“ според съответната ситуация, учебен предмет, йерархически статус на събеседника. За съжаление тази гъвкавост по-често е предпоставка за „твърдо“ разграничаване на социален и личен свят и „втвърдяване“ на частните идентичности до идеологизирани конструкции, например националистически или субкултурни, вместо да се развива като основа за едно критическо и саморефлективно мислене. Рискован, но неизбежен път към развитие на умения за общуване, споделяне, сътрудничество и гражданско участие е **автентичното** присъствие и аргументирането на позиция както от страна на учителя (като модел), така и от страна на ученика (като свободна личност).

(За да научите как да разграничавате чувствата от поведението в педагогическата работа, прочетете продължението на статията в следващия брой на Информационния бюлетин – брой 13, 2012.)

¹ Мога само да препоръчам на колегите да участват в подобно обучение. Информация за предстоящи курсове може да се намери на <http://www.europeanbridges.com/>

Дилема 2: Мислене или чувства

Теза: Мисленето въздейства на емоциите, емоциите въздействат на мисленето

Понятието „емоционална интелигентност“, което е част от световната педагогическа „мода“, понякога се интерпретира инструментално - като набор от техники за „контрол“ над емоциите, тяхно „заскобяване“ или недопускане в „професионалните“ взаимоотношения. Всъщност емоционалната интелигентност е много по-дълбоко и многопластово понятие.

На първо място това означава, че трябва да се научим да **приемаме** емоциите си - както „положителните“, така и „отрицателните“. Не е проблем това, че изпитвам гняв (дори ако моите ученици или собствените ми деца са ме ядосали с някоя обичайна лудория ☺). Проблемът възниква тогава, когато, неспособна да призная пред себе си и да приема това чувство, аз фактически попадам безкритично под негово въздействие и допускам някаква форма на агресивно поведение. Ето защо като основен принцип на педагогическо поведение би могло да се формулира следното семпло изречение:

всяко чувство е допустимо, но не всяко поведение е допустимо.

Разбира се, за да научим себе си и учениците си да разграничават чувствата от поведението, се изисква трудна и упорита ежедневна работа.

(Следва в бр.12)

Знаете ли, че ...

- **Дейност** eTwinning е създадена през 2005 г. от Европейската комисия, за да подпомогне учителите да развият своите ИКТ и езикови умения, като използват специално създадения за това портал – www.etwinning.net

- **В момента** дейност eTwinning обединява 135 000 учители от Европа в 5115 активни проекта;

- **Порталът** eTwinning е многоезична платформа, която предоставя новини и информация за развитието на Дейността в Европа. За да използвате пълните възможности на eTwinning, можете да се регистрирате безплатно, като попълните електронен формуляр за регистрация. Това Ви осигурява достъп до различни виртуални инструменти, като търсачката на партньори, форуми и виртуалното проектно пространство – "TwinSpace". Порталът е преведен и достъпен и на български език;

- Платформата съществува на всичките **23 официални езика** на Европей-

ския съюз, както и на турски език;

- Всеки учител, регистрирал свой проект в eTwinning, получава лично виртуално пространство, наречено **TwinSpace**, където се осъществява виртуалният проект;

- **Възможностите на TwinSpace** са много големи и са съобразени с употребата на WEB 2.0 като второ поколение на веб-базираните услуги;

- В литературата вече съществува терминът **„убминар“** /семинар, който се предава чрез и в Глобалната мрежа/;

- Платформата eTwinning притежава **вътрешен чат**, който може успешно да замести всички популярни IM като Skype, MSN-Messenger, Yahoo-Messenger, ICQ;

- В много популярната търсачка за намиране на партньори Find eTwinners са започнали стотици успешни партньорства по Програма „Коменски“;

- eTwinning предлага многобройни възможности за повишаване **квалификацията на учителите**. В платформата съществува така наречената Образователна лаборатория, където се провеждат онлайн обучителни събития. Освен това учителите са обединени в 17 eTwinning групи и 96(!) „учителски стаи“, в които дискутират, отново онлайн, по различни теми;

- eTwinning дава възможност за **професионално и кариерно развитие**. В цяла Европа ежегодно се организират няколко семинара за професионално развитие, предназначени специално за учителите. Участието в тях се финансира от ЕК и се организира от Националните звена за координация във всяка държава, работеща по програмата „Учене през целия живот“. Освен това всяка година Националното звено за координация обявява различни конкурси, състезания и лотарии за учители и ученици, наградите в които повишават популярността на училището, работещо по дейност eTwinning.

Какво се случва по eTwinning в Чехия

Интересувате ли се от eTwinning проект с училище от Чехия? За да научите как действа eTwinning в Чехия, разговаряхме с Petr Chaluš, Координатор по eTwinning в Чешката република.

По какво се различава образованието в Чехия от това в други европейски страни?

Общо взето няма големи разлики. Учебната година започва на 1 септември и свършва на 30 юни. Образователната система е структурирана по следния начин:

- **Предучилищно образование**, 3 - 6 год. Обикновено се нарича *Mateřská škola (MŠ)*
- **Основно образование**, 6-15 години. На чешки език *Základní škola (ZŠ)*
- **Средно образование**, 15-19 год. На чешки език *Střední škola (SŠ)* или *Gymnázium* (Заб.: някои от тези училища са за 11-19 годишни ученици)

В съответствие с националната програма за развитие на образованието в Чешката република, през последните години се въведе нова система от учебни документи за образованието на ученици от 3 до 19-годишна възраст. Основните принципи на образователните рамкови програми включват: (1) намиране на нова стратегия за образование, която да акцентира върху ключови компетенции, връзката им с учебния материал и прилагането на знанията и уменията на практика; (2) насърчаване на ученето през целия живот; (3) установяване на основното образователно ниво на всички завършващи на всеки етап от образованието; и (4) подкрепа на образователната автономия на училищата и професионалната отговорност на учителите за резултатите от образованието.

Концепцията за образованието е базирана на ключови компетенции, които включват компетенции в областта на ученето, разрешаването на проблеми и комуникациите, както и междуличностни и граждански компетенции.

Как се прилагат ИКТ в Чешката република?

Голяма част от чешките училища имат компютърни стаи с Интернет

връзка, а някои имат и достъп директно от класната стая. Училищата получават субсидии за финансирането на ИКТ образованието на учителите и това обучение се осигурява чрез мрежа от тренировъчни центрове по линия на Националната стратегия за ИКТ в образованието. В момента съществуват 785 такива центъра с 3000 сертифицирани инструктори. Чешкото eTwinning НЗК работи в тясно сътрудничество с програмата на националната стратегия и заедно подготвяме много действия, касаещи ИКТ в образованието и eTwinning.

Как се отразява eTwinning на Чехия?

Броят на училищата, занимаващи се с eTwinning постоянно нараства. Това, което считаме за огромен успех, е фактът, че много учители започнаха да си сътрудничат, чрез което eTwinning вече не е просто извънредна дейност, предприемана от един амбициозен индивид, а вместо това стана групово усилие за сътрудничество и естествена част от училищния живот. В момента имаме повече от 2370 регистрирани училища и 2052 приключили проекта.

От какви проекти най-често се интересуват чешките училища?

Проектите много често се фокусират върху чужди езици и мултикултурни аспекти, заедно с атрактивни начини за учене. Те често се превръщат в дълготрайни партньорства и приятелства между учители и ученици.

Провеждат ли се специални събития, свързани с eTwinning в Чехия?

Разбира се! Ние организираме няколко семинара всеки месец из страната. Семинарите се фокусират върху управлението на проектите вътре в самото училище, международното сътрудничество и eTwinning инструментите. Наскоро въведохме нов тип семинар за напреднали учители: по

време на семинара учителите работят на компютри и се опитват да започнат проект. Инструктори на тези семинари са нашите посланици: опитни учители, които са работили с eTwinning вече дълго време.

През март 2011 организирахме тристранен Чешко-полски-словашки семинар в пограничния регион Карвина и среща на чешки, унгарски, полски и словашки учители в Брно. Искаме да развием професионално сътрудничество и отношения със съседите си. Установили сме близки отношения между нашите НЗК и сме организирали много съвместни дейности.

На 13-14 април 2011 проведохме национална eTwinning конференция, на която бяха представени най-добрите чешки проекти и бяха присъдени Знаци за качество. Бяха поканени много гости.

Искаме през лятната ваканция да повторим Лятното училище eTwinning, тридневно събитие за учители, което постигна голям успех последната година. и най-накрая, с цел да разпространяваме Дейността издадохме eTwinning публикация (електронна версия, достъпна на www.etwinning.cz) и в момента събираме кратки клипове от училищата, за да направим видео-колаж от интересни eTwinning проекти.

Имате ли съвет за учителите, които желаят да започнат проект с училище от Чехия?

Много чешки училища искат да намерят училище партньор в Европа. Можете да ги намерите през Портала, но ако не успеете, моля да ни пратите e-mail! Ние ще публикуваме молбата Ви на нашия сайт, за да Ви помогнем директно да намерите подходящо училище. Винаги с удоволствие помагаме на учители, които са заинтересовани да работят с наши училища.

Дейност eTwinning

Какво се случва по eTwinning в Холандия

Интересувате ли се от проект с училище от Холандия? За да научите как действа eTwinning в Холандия, разговаряхме с Маржолин Менес от Холандското звено за координация.

По какво се различава образованието в Холандия от това в други европейски страни?

Интернационализацията и работата с ИКТ са индикирани като ключови приоритети в учебната програма и затова са задължителен компонент за учителите. За разлика от много европейски страни, средното образование в Холандия започва на 12 години (а в много други е от 15-годишна възраст). Типът средно образование се определя на базата на резултатите от крайния училищен изпит за основно ниво (CITO-тест), както и мнението на учителите и интересите на учениците (естествено и на родителите). Правилото тук е: колкото по-високо е нивото, толкова по-дълго продължава средното образование.

Три съвременни чужди езика са задължителни за определен период от време. Английският език остава задължителен до финалния училищен изпит. Нивото на ученика се определя по продължителността на изучаване на чужд език, както и от степента на владеене на езика.

В допълнение към това, неформалният контакт между учители и ученици е характерен за образованието в Холандия. На училищните бордове е дадена независимост и в по-голямата част те определят учебната програма.

Как се прилагат ИКТ в Холандия?

Почти всички училища използват ИКТ като инструмент за обучение и иновации. Затова тяхната употреба е по-скоро правило, отколкото изключение. Като цяло, броят на наличните за учениците компютри определяме между задължителен и добър. При това самите училища имат поглед върху употребата на ИКТ. Компютърните

кабинети се поддържат в по-голямата си част на високо ниво и Министерството на образованието предлага на образователните институции пространството, от което имат нужда, за да могат сами да проведат подобрения и реформи. Това прави качеството и достъпността важни предпоставки.

Училищната фондация Kennisnet ICT играе важна роля в това. Kennisnet е публична организация за поддръжка на ИКТ, която защитава интересите на образователния сектор в Холандия в областта на ИКТ. Тяхната уеб страница спечели награда миналата година за най-информативен сайт. Фондацията предлага инструменти, за да помогне на училищата да изберат ИКТ услуги и продукти, едновременно с това предлагайки и собствените си образователни продукти и услуги, насочени към стимулиране на иновациите. Kennisnet е експерт в областта на ИКТ и образованието и работи в тясно сътрудничество с Холандското звено за координация.

Как се отразява eTwinning на Холандия?

Броят на регистрациите и проектите се удвои в сравнение с миналата година. Все повече учители, директори и съществуващи училищни мрежи се убеждават в това, че eTwinning е лесно достъпен начин да задвижат ИКТ и интернационализацията в клас. Забелязваме, че дейността е много привлекателна, чрез покачващия се брой регистрации всеки ден. Училищата понякога не вярват, че е толкова лесно да започнат проект. Специално приспособената поддръжка, която предлагаме, във формата на helpdesk и човешки ресурси, помага на училищата да преодолее първоначалните си резерви.

От какви проекти най-често се интересуват холандските училища?

Повечето действащи проекти се занимават с обмен на информация за начина на живот на учащите партньори. Това се случва по различни начини: чрез блогове, чатове, уеб страници, форуми и т.н. Английският език се използва най-често. Двайсет процента от проектите се осъществяват от начално училищно ниво. Нашата цел е да стимулираме проектите в началното и помощното образование през идващата учебна година.

Провеждат ли се специални събития, свързани с eTwinning в Холандия?

Отново, за идващата учебна година, са планирани много възможности за срещи между учители и други организации, работещи в тази област. Ние организирахме много срещи заедно с колегите от секторна програма „Коменски“, за да осигурим на учителите поглед върху възможностите, които предлага Училищното партньорство. Освен това, по двама холандски учители ще присъстват на всеки от Европейските семинари за професионално развитие, които ще се състоят през учебната година. Можете да се свържете директно с тях, за да започнете съвместен проект.

Имате ли съвет за учителите, които желаят да започнат проект с училище от Холандия?

Като цяло, учителите от Холандия са лесно достъпни и владеят добре чуждите езици, които знаят. Дадена им е голяма свобода в осъществяването на проекти по eTwinning в клас. Ако не успеете да се свържете с подходящ учител, не се колебайте да се свържете с холандското НЗК и ние ще се радваме да Ви намерим училище партньор.